

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/121/2023
Identifikačné číslo spisu:	8814202059
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8814202059.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1/ X. F., narodenom XX. X. XXXX, B. K. I., právne zastúpenému advokátskou kanceláriou LEGALINK s. r. o., Bratislava, Mlynské nivy 53, IČO: 50 990 365, 2/ F. O., narodenej X. W. XXXX, W., I. XXXX/X, právne zastúpená advokátskou kanceláriou FELŠÖCI & Partners, s. r. o., Bratislava, Bajkalská 31, IČO: 47 254 203, 3/ X. O., narodenom XX. Q. XXXX, B. K. I., 4/ W. O., narodenom XX. U. XXXX, Š., J.. K.Z. XXX/XX, 5/ X.R. Y., narodenom XX. P. XXXX, B. K. I., W. H. XXX/XX, za účasti osobitného subjektu: 1. Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Lehnice, Lehnice 725, IČO: 42264154, 2. VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Bratislava, Šafárikovo nám. 79/7, IČO: 42 362 962, zastúpeného JAKUBIS & PARTNERS s. r. o., Bratislava, Zámocká 36, o zaplatenie 4.398 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou sp. zn. 3C/25/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. apríla 2022 č. k. 6Co/11/2021-221, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/ a osobitnému subjektu 1. a 2. n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 7. októbra 2020 č. k. 3C/25/2014-160 v spojení s opravným uznesením zo 7. októbra 2020 č. k. 3C/25/2014-173 rozhodol tak, že konanie proti žalovaným dedičom po zomretom žalovanom 2/ X. O., narodenom X. Q. XXXX, zomretom XX. R. XXXX, a to F. O., rod. O., narodenej X.W.O. XXXX (ďalej aj „žalovaná 2/“), X. O., narodenom XX. Q. XXXX (ďalej aj „žalovaný 3/“) a W. O., narodenom XX. U. XXXX (ďalej aj „žalovaný 4/“) zastavil (I), žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol (II.) a priznal žalovanému 1/ X. F., žalovanému 3/ X. Y., ako aj vedľajším účastníkom na strane žalovaných

Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Námestie Josipa Andriča, Chorvátsky Grob, ako aj Občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Dobrovičova 13, Bratislava trovy konania v celom rozsahu, o ktorých bolo rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (III). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 95 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), § 497, § 502 ods. 1, § 203 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 52 ods. 2, § 53 ods. 2, 3 a 5, § 100, § 101, § 111, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1, 2, § 524 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 2 písm. a), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie č. 87/1995 Z. z.“) a vecne tým, že žalobca nie je subjektom, ktorý predmetný úver poskytol a že postúpenie pohľadávky na žalobcu sa musí okrem ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka riadiť aj ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej ako „zákon o bankách“). Z gramatického a logického výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že banka bola oprávnená písomnou zmluvou postúpiť zodpovedajúcu časť pohľadávky jej klienta, ktorý bol s platením v omeškaní nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, alebo ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol dobu jeden rok. Zámer zákonodarcu umožniť postúpiť len pohľadávku, ktorej splatnosť už nastala, bol obsiahnutý v dôvodovej správe k zákonu o bankách, kde sa v osobitnej časti k ustanoveniu § 91 uvádza: „V odseku 7. sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou“. Ukončením úverového vzťahu formou vyhlásenia mimoriadnej splatnosti sa všetky splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala, práve týmto úkonom stávajú splatnými a až v tom momente môže banka platne postúpiť celú svoju pohľadávku na subjekt, ktorý bankou nie je. Banka nemôže postúpiť „nebanke“ tzv. „živý úver“, len z pohľadávky z „ukončeného úveru“ a zo „živého úveru“ môže postúpiť len splatné splátky. V ustanovení § 3 ods. 2 zákona o bankách je uvedené, že bez bankového povolenia nemôže nikto poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Napriek tomu, že v prípade žalobkyne ide o nadnárodnú inkasnú spoločnosť, jej aktivity nepodliehajú povoleniam Národnej banky Slovenska, a preto bola na mieste obava, že sa zhorší zabezpečenie pohľadávky spotrebiteľa. Z toho bolo možné vyvodiť jednoznačný záver, že žalobkyňa nedisponovala dostatočnou aktívnou vecnou legitimáciou, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávky bola neplatná, keďže na žalobkyňu nemohla byť zo strany postupcu postúpená pohľadávka pozostávajúca z čiastkových nárokov, ktorých splatnosť ešte nenastala. Keďže žalobkyňa nebola držiteľom bankového povolenia na poskytovanie bankových úverov, teda ani na ich správu, ktorá bola súčasťou bankovej činnosti poskytovania úverov, na ktorú je podľa § 7 ods. 1 zákona o bankách potrebné bankové povolenie a zároveň neboli naplnené ani vyššie uvedené zákonné predpoklady podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách postupca môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo zo strany žalobkyne preukázané nebolo, preto nebol známy obsah takejto výzvy, a ak takáto výzva absentuje, ide o neplatné postúpenie pohľadávky. V danom prípade postúpenie pohľadávky znamenalo obídienie zákona o bankách, keď sa postúpil živý, ešte nesplatený úver na žalobkyňu. Z neplatného postúpenia pohľadávky nesvedčí žalobkyňa právo, ktorého sa domáha žalobou. Záväzkový vzťah, ktorý bol predmetom konania, bol bankový úver, ktorý na rozdiel od úverov napr. od nebankových spoločností bol regulovaný aj špeciálnou právnou úpravou zákona o bankách. Osobitná regulácia pravidiel pre postúpenie bankovej pohľadávky oproti všeobecnej právnej úprave bola uzákonená z dôvodu, aby sa umožnilo bankám ako krajné opatrenie proti chronickým neplatičom dlhov použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nebola bankou. Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a nepodporujú záver o možnosti odklonu od pravidla cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka, pretože ak ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti). Slovenská sporiteľňa, a. s. nebola oprávnená

postúpiť svoju pohľadávku z úveru vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. V tomto dôsledku bola zmluva o postúpení pohľadávok z 24. marca 2017 neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách mohla byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Pokiaľ teda pôvodná veriteľka postúpila zmluvou z 24. marca 2017 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu, naviac bez predchádzajúcej výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, postupovala v rozpore s týmto ustanovením. Pre úplnosť okresný súd dodal, že žalobkyňa nebola ani subjektom oprávneným poskytovať úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Spravovaním úveru jednoznačne možno chápať aj vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Postúpenie pohľadávky bolo síce bežným právnym úkonom, pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu, osobitný predpis (lex specialis) dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Postúpiť bankovú pohľadávku zákon umožňuje iba: 1. v tej časti, ktorá je po splatnosti (arg. slovo „v omeškaní so splnením čo len časti záväzku, môže banka svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto záväzku postúpiť ...“); 2. iba po výzve na splnenie; 3. výzva musí byť písomná; 4. výzva musí byť zo strany banky; 5. omeškanie trvá viac ako 90 dní. Avšak žalobkyňa v konaní nepreukázala najmä existenciu písomnej výzvy (banky) po tom, čo bol žalovaný (klient banky) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním už splatného dlhu. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatnej pohľadávky, tak nebolo v konaní preukázané. Žalobkyňa v tomto konaní nedisponuje dostatočnou aktívnou vecnou legitímáciou, a to z dôvodu, že zmluva o postúpení pohľadávky bola neplatná, keďže na žalobkyňu nemohla byť zo strany postupcu postúpená pohľadávka pozostávajúca z čiastkových nárokov, ktorých splatnosť ešte nenastala, pretože žalobkyňa nebola držiteľom bankového povolenia na poskytovanie bankových úverov, teda ani na ich správu, ktorá bola súčasťou bankovej činnosti poskytovania úverov, na ktorú je podľa § 7 ods. 1 zákona o bankách potrebné bankové povolenie a zároveň neboli naplnené zákonné predpoklady obsiahnuté v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách na postúpenie pohľadávky z banky na žalobkyňu (postupníka). Banka mohla postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo zo strany žalobkyne preukázané nebolo. Táto písomná výzva, ako podmienka platného postúpenia pohľadávky sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka. Toto však preukázané žalobkyňou nebolo. Súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol, keďže z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobkyňa nebola v danej veci aktívne vecne legitimovaná na podanie takejto žaloby. Súd zastavil konanie voči žalovaným 2/ až 4/, ktorí boli právnymi nástupcami pôvodného žalovaného 2/, ktorý zomrel XX. R. XXXX, nakoľko žalobkyňa v písomnom podaní doručenom súdu 28. júla 2016 uviedla, že na podanej žalobe voči (pôvodnému) žalovanému 2/ netrvá. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP a priznal úspešným žalovaným 1/ a 3/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 12. apríla 2022 č. k. 6Co/11/2021-221 spolu s opravným uznesením potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (I.) a stranám nárok na náhradu trov konania nepriznal (II.). Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že súhlasí s tvrdením žalobkyne, že záväzok žalovaných voči nemu je solidárnym záväzkom a každý zo žalovaných tvorí samostatné spoločenstvo, v dôsledku čoho voči každému zo žalovaných si môže uplatniť svoj nárok samostatne, prípadne sa rozhodnúť, že si svoj nárok uplatní len voči niektorému z nich. V tejto súvislosti odvolací súd zdôraznil, že z obsahu súdneho spisu mal preukázané, že platobný rozkaz súdu prvej inštancie, č. k. 7Ro/87/2014-37 z 31. marca 2014 bol žalovanému 2/ (X. O.), ako aj žalovanému 5/ (X. Y.) doručený do vlastných rúk 4. apríla 2014. Proti platobnému rozkazu podal žalovaný 3/ (X. Y.) včas (15. apríla 2014) odpor. Súd uznesením, č. k. 3C/25/2014-59 z 25. júna 2014 zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 7Ro/87/2014-37 z 31. marca 2014 z dôvodu, že ho nebolo možné doručiť žalovanému 1/ do vlastných rúk. Proti uzneseniu, ktorým súd platobný rozkaz v celom rozsahu zrušil, žalobca odvolanie nepodal. Za týchto okolností mal byť platobný rozkaz vo vzťahu k žalovanému 1/ zrušený z dôvodu, že platobný rozkaz mu nebolo možné doručiť do vlastných rúk a vo vzťahu k žalovanému 3/

(X. Y.) zrušený z dôvodu, že včas podal odpor s vecným odôvodnením. Vo vzťahu k žalovanému 2/ (X. O.), ktorému bol platobný rozkaz doručený do vlastných rúk a ktorý proti platobnému rozkazu odpor nepodal, mal platobný rozkaz nadobudnúť právoplatnosť. V danej veci nielenže voči uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. 3C/25/2014-59 z 25. júna 2014, ktorým bol platobný rozkaz zrušený, žalobkyňa odvolanie nepodala, ale žalobkyňa ani aktívnu vecnú legitimáciu nemala, v dôsledku čoho nemohol platobný rozkaz voči žalovanému 2/ nadobudnúť právoplatnosť (pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, č. k. III. ÚS 433/2014-10 z 24. júla 2014). K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uviedol, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu, v celom rozsahu podala žalobkyňa dovolanie (ďalej ako „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. d) CSP. Nakoľko v danom prípade si žalobkyňa podanou žalobou uplatnila nárok voči žalovaným, ktorých záväzok voči žalobkyni je solidárnym záväzkom, pričom každý zo žalovaných tvorí samostatné spoločenstvo, môže súd rozhodnúť proti všetkým žalovaným jedným rozhodnutím, no nemusí sa rozhodnutie vzťahovať na všetkých rovnako. Platobný rozkaz bol pôvodnému žalovanému 2/ riadne doručený a pôvodný žalovaný 2/ nepodal v zákonom stanovenej lehote odpor proti platobnému rozkazu, a tak v zmysle ustanovenia § 174 ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 173 ods. 2 OSP a ustanovením § 174 ods. 2 OSP platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť voči pôvodnému žalovanému 2/ zo zákona, a to márnym uplynutím lehoty na podanie odporu. Súd prvej inštancie odmietol vydať doložku právoplatnosti a vykonateľnosti k platobnému rozkazu vzťahujúcu sa k žalovanému 2/. Z uvedeného vyplývalo, že okresný súd a krajský súd porušili základný princíp právnej istoty, keď po takmer ôsmich rokoch opätovne rozhodli už v právoplatne rozhodnutej veci. Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že rovnaký právny názor na princíp „res iudicata“ vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení so sp. zn. III. ÚS 322/2017-8. Žalobca poukázal na skutočnosť, že uznesenie ústavného súdu na ktoré krajský súd podporne poukázal, rieši diametrálne odlišnú otázku a to, či je podľa OSP možné zamietnuť žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie po tom, čo súd procesným uznesením pripustil na miesto žalobcu iný subjekt, avšak v žiadnom ohľade sa v predmetnej veci neriešila prekážka právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k platobnému rozkazu - keďže platobný rozkaz v predmetnom konaní, na ktoré krajský súd poukázal ani nebol vydaný, nieto ešte právoplatný. Uvedená skutočnosť ešte viac prehĺbila svojvoľnosť krajského súdu, ktorý v rozpore so základnými princípmi procesného práva zmenil právoplatné rozhodnutie okresného súdu a na podporu svojho konania poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré sa ani len okrajovo nepribližuje skutkovým okolnostiam prejednávaneho prípadu. Rozhodnutie, ktorým sa zrušuje iné, už právoplatné rozhodnutie, teda nemožno odôvodniť tým, že voči nemu bol prípustný opravný prostriedok a ani tým, že súd o takmer osem rokov v konaní voči iným subjektom zistí, že žalobkyňa podľa jeho názoru nemá aktívnu vecnú legitimáciu v konaní, nakoľko ide o tak závažné narušenie právnej istoty, ktoré v žiadnom prípade nemôže byť odôvodnené možnosťou podania opravného prostriedku, či vecnou legitimáciou, ktorou žalobkyňa nepochybne v čase právoplatnosti platobného rozkazu disponovala, keďže okresný súd vydal v predmetnej veci platobný rozkaz, ktorý sa stal voči pôvodnému žalovanému 2/ právoplatný. V tejto súvislosti tiež uviedla, že práve daný právoplatný platobný rozkaz mohol založiť prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k platnosti postúpenia pohľadávky a tým aj k aktívnej vecnej legitímácii žalobkyne v tomto konaní, nakoľko súd už o tejto otázke právoplatne rozhodol, kedy nedospel k záveru, že by pohľadávka nebola platne postúpená. Dovolateľka poukázala predovšetkým na rozhodnutia dovolacieho súdu z 29. januára 2019 sp. zn. 5Cdo/1/2018 a z 13. októbra 2009 sp. zn. 5Cdo/120/2018. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa zastávala názor, že okresný súd a rovnako tak aj krajský súd rozhodol vo veci, v ktorej sa už

prv právoplatne rozhodlo. Na základe vyššie uvedeného žalobkyňa žiadala, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, resp. vydanie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti k platobnému rozkazu, vzťahujúcu sa k pôvodnému žalovanému 2/.

4. K dovolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná 2/ ktorá uviedla, že s podaným dovolaním nesúhlasí a nepovažuje ho za dôvodné a procesne prípustné. Uviedla, že konanie bolo voči nej zastavené (ako dedičke po pôvodnom žalovanom 2/). Žalobkyňa netrvala na žalobe voči pôvodnému žalovanému 2/, pričom tento svoj postoj nezmenila počas prvostupňového konania a túto skutočnosť nenapadla ani odvolaním. Žalobkyňa vo svojom odvolaní výslovne neuviedla prečo podáva odvolanie aj proti výroku o zastavení konania, resp. nepoprela, že by žalobu skutočne proti nim vzala späť, a teda prečo by mal byť ten výrok nesprávny. Uvedenú skutočnosť žalobkyňa nespomína ani v podanom dovolaní. Podané dovolanie smeruje proti pôvodnému žalovanému (resp. jeho dedičom), avšak nie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia späťvzatia zo strany žalobkyne, alebo nesprávneho zastavenia konania voči ním, ale z dôvodu, že podľa žalobkyne bol pôvodnému žalovanému 2/ riadne doručený platobný rozkaz a nepodal voči nemu odpor. Žaloba žalobkyne ale bola zamietnutá pre nedostatok jej aktívnej legitimácie a teda na tomto spočívalo rozhodnutie oboch súdov, čo žalobkyňa v dovolaní žiadnym spôsobom nenapadla. Platobný rozkaz bol zrušený uznesením súdu prvej inštancie z 25. júna 2014, voči ktorému žalobkyňa nepodala odvolanie, a teda toto uznesenie o zrušení nadobudlo právoplatnosť, čím súd vec riadne prejednal a následne rozhodol rozsudkom. Prípadné nesprávne zrušenie platobného rozkazu voči pôvodnému žalovanému 2/ žalobkyňa nenapadla ani v prvostupňovom konaní, práve naopak, súdu prejavila vôľu, že na žalobe voči pôvodnému žalovanému 2/ netrvá. Žalovaná 2/ je názoru, že žalobkyni nárok voči žalovanej 2/ nepatrí ani podľa hmotného práva, pretože oba súdy vo svojich rozsudkoch zhodne potvrdili, že nie je aktívne vecne legitimovaná na domáhanie sa žalovaného nároku voči všetkým žalovaným, a teda nie je oprávnenou nositeľkou práva. Z tohto pohľadu (keď žalobkyňa nenapáda záver súdov o neexistencii svojej aktívnej vecnej legitimácie na uplatnenie nároku voči všetkým žalovaným, kedy bola jej žaloba voči ostatným žalovaným právoplatne zamietnutá a hlavne kedy žalobkyňa nie je nositeľom hmotného práva/nároku voči žalovaným) je konanie žalobkyne v dovolaní smerujúcom k získaniu žalovaného plnenia „aspoň“ od dedičov žalovaného 2/ evidentne hnané snahou o získanie bezdôvodného obohatenia a teda nepoctivým zámerom. Priznanie a následné zaplatenie takéhoto nároku žalobkyni by tak bolo nespravodlivým usporiadaním vzájomných vzťahov medzi stranami, čím by došlo k porušeniu základného princípu spravodlivosti zakotveného v čl. 2 základných princípov CSP. Žalovaná 2/ navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol alebo zamietol a súčasne priznal žalovanej 2/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. d) CSP (dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie). Namietala, že platobný rozkaz, ktorý bol vydaný súdom prvej inštancie č.k. 7Ro/87/2014-37 z 31. marca 2014 bol riadne doručený žalovanému 2/ (X. O.) do vlastných rúk, odpor nepodal a preto sa stal voči pôvodnému žalovanému 2/ právoplatný. Uviedla, že napriek tomu okresný súd odmietol vydať doložku právoplatnosti a vykonateľnosti k predmetnému platobnému rozkazu vo vzťahu k žalovanému 2/, konal a rozhodol.

11. Dovolací súd poukazuje, že hlavným znakom charakterizujúcimi prekážku rozsúdenej veci (res iudicata) je skutočnosť, že v prípade naplnenia tejto procesnej vady (§ 420 písm. d) CSP) je vylúčené, aby bola vec znova prejednaná a rozhodnutá; svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Je zakotvená v ustanovení § 230 CSP (ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova). Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, t. j. za predpokladu, ak sa v prejednáwanej veci vyskytuje totožnosť subjektov v pomere k veci už právoplatne rozhodnutej a totožnosť samotnej veci, ktorá sa stala predmetom konania. Týmto sú zároveň určené subjektívne a objektívne medze právoplatnosti súdneho rozhodnutia. O totožnosť veci ide vtedy, ak je daná totožnosť strán a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ak ide o to isté plnenie (petit), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Prítom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných sporových strán (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne - a tiež inak (porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/22/2011, 5Cdo/280/2010).

12. V preskúmvanej veci je dovolaciemu súdu z obsahu spisu zrejmé, že žalobkyňa podala 12. marca 2014 návrh na začatie konania o zaplatenie 4.398,00 eur s príslušenstvom. Dňa 31. marca 2014 bol vydaný platobný rozkaz č. 7Ro/87/2014-37, ktorým zaviazal žalovaných na zaplatenie celej uplatnenej sumy. Tento platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť žalovanému 1/ (X. F.). Žalovanému 2/ (X. O.) a žalovanému 3/ (X. Y.) bol platobný rozkaz riadne doručený a žalovaný 3/ (X. Y.) podal včas odpor a to 15. apríla 2014. Súd uznesením sp. zn. 3C/25/2014 z 25. júna 2014 zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 7Ro/87/2014 z 31. marca 2014 z dôvodu, že ho nebolo možné doručiť žalovanému 1/ do vlastných rúk. Pôvodný žalovaný 2/ (X. O.) dňa XX. R. XXXX zomrel, pričom žalobkyňa sa vo svojom vyjadrení z 11. júla 2016 (č. l. 111 spisu prvoinštančného súdu) vyjadrila, že „Žalobca ďalej uvádza, že netrvá na podanom návrhu voči žalovanému v 2. rade X. O. nar. XX. XX. XXXX, nakoľko zomrel dňa XX. XX. XXXX“. Okresný súd toto vyjadrenie posúdil ako čiastočné späťvzatie žaloby a konanie proti pôvodnému žalovanému 2/ rozsudkom zo 7. októbra 2020 zastavil (výrok I.) a zároveň rozhodol, že žalobu v celom rozsahu zamieta (II.) z dôvodu, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby v predmetnej veci. Právnymi nástupcami žalovaného 2/ ktorý zomrel (X. O.) boli terajší žalovaní 2/ F. O., 3/ X. O. a 4/ W. O.. Žalobkyňa podala proti

prvoinštančnému rozsudku odvolanie s poukazom na skutočnosť, že platobný rozkaz bol pôvodnému žalovanému 2/ riadne doručený, odpor voči nemu nepodal a preto márnym uplynutím lehoty na podanie odporu nadobudol platobný rozkaz právoplatnosť a sudy nemali v danej veci už k osobe žalovaného 2/ rozhodovať. Predmetný názor žalobkyňa vyjadrila aj v dovolaní.

13. Dovolací súd poukazuje, že podstatou dovolacieho dôvodu žalobkyne v zmysle § 420 písm. d) CSP je, že súd rozhodol už v právoplatne rozhodnutej veci (platobný rozkaz sa stal voči pôvodnému žalovanému 2/ právoplatný). Dovolací súd na túto argumentáciu dovolateľky uvádza, že prvoinštančný súd vo výroku I. konanie proti žalovaným dedičom po nebohom žalovanom 2/ (X. O.) a to F. O. nar. XX. XX. XXXX, X. O. nar. XX. XX. XXXX a W. O., nar. XX. XX. XXXX zastavil a to na skutkovom základe, že žalobkyňa na žalobe proti pôvodnému žalovanému 2/ (X.K. O.) netrvala vzhľadom na jeho úmrtie. Žalobkyňa tento svoj postoj nenapadla ani vo svojom odvolaní proti rozsudku prvej inštancie, resp. neuviedla, že nesúhlasí so zastavením konania, resp. nepoprela, že by žalobu skutočne proti žalovaným 2/ až 4/ vzala späť a prečo by mal byť výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie nesprávny. Späťvzatie žaloby ani zastavenie konania žalobkyňa nespomína ani v dovolaní. Dovolací súd poukazuje, že žaloba bola zamietnutá pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobkyne, ktorú žalobkyňa v dovolaní vôbec nerozporuje. To bol marginálny dôvod na ktorom stálo rozhodnutie oboch súdov nižšieho stupňa. Navyše žalobkyňa skutočnosť o prípadne nesprávne zrušenom platobnom rozkaze voči žalovaným dedičom po nebohom žalovanom 2/ nenapadla ani v prvostupňovom konaní, naopak, prejavila vôľu, že na žalobe voči žalovanému 2/ - jeho dedičoch netrvá, čo súd správne posúdil ako späťvzatie žaloby a preto konanie v tejto časti voči žalovaným 2/ až 4/ zastavil. Žalobkyňou neuskutočnené procesné úkony, nesprávne procesné postupy alebo procesnú nečinnosť nie je možné naprávať v dovolacom konaní.

14. Dovolateľka vo svojom dovolaní tiež poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 322/2017-8. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že v danom konaní išlo o inú skutkovú situáciu, keďže sťažovateľ namietal, že k zrušeniu platobného rozkazu malo dôjsť nariadením pojednávania a bol nesprávne poučený o podaní odporu. V prípade dovolateľky, ale došlo k zrušeniu platobného rozkazu uznesením okresného súdu a nijakým spôsobom poučenie nenamietala. Dovolateľka tiež poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/1/2018 a 5Cdo/120/2009. Rozhodnutie so sp. zn. 5Cdo/1/2018 rieši právnu otázku solidárneho záväzku, avšak krajský súd túto skutočnosť nerozporuje. V bode 18. svojho rozhodnutia krajský súd aj explicitne uviedol, že súhlasí v tvrdení žalobcu, že sa jedná o solidárny záväzok. A aj v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/120/2009 ide o inú skutkovú situáciu, keďže v danom prípade bolo potrebné vyriešiť otázku uplatnenia námietky premĺčania.

15. Na záver dovolací súd opätovne uvádza a zdôrazňuje, že dovolateľka vzala späť podanie voči pôvodnému žalovanému 2/, t.j. zo strany dovolateľky došlo počas konania k dispozičnému úkonu a tento dispozičný úkon ďalej v konaní nijakým spôsobom nerozporovala (ani v odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu a ani v podanom dovolaní). Tento procesný úkon bol vykonaný slobodne, vážne, jednoznačne a bez výhrad, pričom súd zároveň späťvzatie žaloby zobral na vedomie a konanie voči žalovanému 2/ a jeho dedičoch právoplatne zastavil. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa sa týmto procesným úkonom dobrovoľne vzdala ďalšieho uplatňovania svojho nároku voči žalovanému 2/ a jeho dedičoch a zároveň tým vylúčila možnosť ďalšieho meritórneho preskúmavania veci voči týmto účastníkom. Tento dispozičný úkon nebol zo strany dovolateľky počas ďalšieho konania rozporovaný, v dôsledku čoho ide o procesne uzavretý vzťah, ktorý sa v rámci dovolania už nemôže stať základom dovolacej námietky a to ani nepriamo.

16. Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie odmietol postupom podľa § 447 písm. c) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

17. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.